УДК 338.4.

О. С. Харченко,
аспірант,
Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут"

УПРАВЛІННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

O. Kharchenko,
Postgraduate student National Technical University of Ukraine "KPI"

MANAGING SOLVENCY OF THE COMPANY IN THE SYSTEM OF ECONOMIC SECURITY

Стаття присвячена дослідженню питання управління платоспроможністю підприємства в системі економічної безпеки. В роботі розглянуто загальні теоретичні аспекти та основне завдання системи економічної безпеки підприємства. Висвітлено особливості та узагальнено теоретико-методологічні основи оцінювання платоспроможності підприємства в динамічних ринкових умовах.

The article was investigates the management of solvency in the system of economic security. We consider the general theoretical aspects and the main task of the system of economic security. In a paper were peculiarities and generalized theoretical and methodological foundations solvency evaluation in dynamic market conditions.

Ключові слова: платоспроможність, економічна безпека підприємства, система економічної безпеки підприємства.

Key words: solvency economic security of enterprise, system of economic security.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Динамічність розвитку ринкових відносин супроводжується недостатнім рівнем менеджменту, що зумовлює погіршення фінансового стану та загального функціонування підприємства. Специфікою управління сучасними підприємствами є те, що вони змушені працювати в умовах відсутності чітко визначених пріоритетів промислової політики, низької адаптивності до нестабільних умов функціонування чи потреб ринку; мінливості суспільних і політичних орієнтирів та динамічного інноваційному розвитку. Це відбивається на рівні економічної безпеки підприємства. Разом з цим, в зазначених умовах успішна діяльність підприємства можлива за рахунок забезпечення належної платоспроможності. Адже платоспроможність є важливою характеристикою діяльності підприємства та являє собою здатність зберігати рівноважний, конкурентоспроможний стан сьогодні та в перспективі, постійно реагуючи та адаптуючись до екзогенних та ендогенних чинників в актуальних ринкових умовах.

Отже, питання управління платоспроможністю в системі економічної безпеки підприємства зосереджені в зоні найбільшої уваги як у організаційно-методичному, так і науковому аспектах.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Дослідженню проблем економічної безпеки підприємства присвячені праці багатьох науковців. Зокрема В.Л. Ортинський та І.С. Керницький досліджували питання економічної безпеки підприємств, організацій та установ, О.Л. Коробчинський запропонував методику формування системи економічної безпеки підприємства, Н.Є. Селюченко, В.П. Кічор, М.В. Зимин, К.С. Горячева розглянули питання фінансової складової в системі економічної безпеки підприємства. Управління платоспроможністю підприємства досліджували науковці і практики: А.В. Кривдюк, С.Є. Яцишина здійснювали дослідження економічної категорії платоспроможності підприємства, А.А. Горбатенко, М.С. Абрютіна, А.Ф. Виноходова, І.Н. Марченкова запропонували підходи та методи оцінювання платоспроможності. Попри те, в сучасних умовах функціонування питання економічної безпеки вітчизняних підприємств і, зокрема, однієї з її складових — фінансової безпеки, набувають вагомішого значення.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Стаття має на меті розгляд основних аспектів управління платоспроможністю в системі економічної безпеки підприємства за сучасних умов динамічного розвитку ринкового середовища.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Надійний захист економічної безпеки підприємства можливий лише за комплексного і системного підходу до її організації. Через це в економіці існує таке поняття, як система економічної безпеки підприємства, що забезпечує можливість оцінити перспективи зростання підприємства, розробити тактику і стратегію його розвитку. Система економічної безпеки кожного підприємства є індивідуальною, її повнота і дієвість залежать

від чинної в державі законодавчої бази, від обсягу матеріально-технічних і фінансових ресурсів, виділених керівниками підприємств, від розуміння кожним з працівників важливості гарантування безпеки бізнесу, а також від досвіду роботи керівників служб безпеки підприємств [1]. Систему економічної безпеки підприємства можна визначити як взаємозв'язану сукупність спеціальних структур, засобів, методів і заходів, які забезпечують безпеку бізнесу від внутрішніх і зовнішніх загроз. У цьому контексті систему можна охарактеризувати комплексом управлінських, страхових, правових, економічних, охоронних, режимних, судово-правових та інших заходів із захисту бізнесу від незаконних посягань, мінімізації або уникнення матеріальних та інших утрат [2]. У ринковому середовищі підприємства функціонують за умов спаду виробництва, недобросовісної конкуренції, корупції, рейдерства, мінливості політичних орієнтирів, що і створює необхідність формування та імплементації системи економічної безпеки.

Основне значення системи економічної безпеки підприємства полягає в тому, що вона повинна мати попереджувальний характер, а основними критеріями оцінки її надійності та ефективності є [3]:

— забезпечення стабільної роботи підприємства, збереження і примноження фінансів і матеріальних цінностей;

— попередження кризових ситуацій, у тому числі різних надзвичайних подій, пов'язаних з діяльністю "зовнішніх" або "внутрішніх супротивників".

Головне завдання системи управління економічною безпекою підприємства — передбачення і випередження можливих загроз, що призводять до кризового стану, а також проведення антикризового управління, яке спрямоване на виведення підприємства з кризового стану; мінімізація зовнішніх і внутрішніх загроз економічному стану суб'єкта підприємництва, зокрема його фінансовим, матеріальним, інформаційним, кадровим ресурсам, на основі розробленого комплексу заходів економіко-правового і організаційного характеру. Слід мати на увазі, що найбільше значення у справі забезпечення економічної безпеки підприємництва мають первинні економіко-правові та організаційні заходи, що забезпечують фундамент, основу системи безпеки, на відміну від вторинних — технічних, фізичних тощо [1]. Через це виникає необхідність в дослідженні управління платоспроможністю як однієї з основних характеристик фінансової складової системи економічної безпеки.

На думку І. А. Бланка [4], провідну роль фінансової компоненти в загальній системі економічної безпеки підприємства визначають такі основні положення: фінансова діяльність продукує основну форму ресурсного забезпечення реалізації економічної стратегії підприємства; операції, пов'язані з фінансовою діяльністю підприємства, мають стабільний характер; фінансова діяльність відіграє пріоритетну роль в забезпеченні стабілізації економічного розвитку підприємства в цілому; фінансові ризики за своїми негативними наслідками належать до категорії найнебезпечніших. Формування системи економічної безпеки суб'єктів господарювання має базуватися на виділенні провідної ролі фінансової складової, оскільки саме фінансові ресурси визначають можливі обсяги виробничо-господарської діяльності, конкурентоспроможність та незалежність підприємства і, безперечно, є обмежуючими щодо функціонування інших складових [5].

У процесі оцінювання поточного рівня забезпечення фінансової складової безпеки підлягають аналізу: фінансова звітність і результати роботи підприємства — платоспроможність, фінансова незалежність, структура й використання капіталу та прибутку; конкурентний стан підприємства на ринку — частка ринку, якою володіє суб'єкт господарювання; рівень застосовуваних технологій і менеджменту; ринок цінних паперів підприємства — оператори та інвестори цінних паперів, курс акцій і лістинг [6]. Зовнішнім проявом фінансової безпеки підприємства можна вважати платоспроможність, оскільки зниження показників останньої підриває репутацію зацікавленість всіх учасників ринкових відносин (інвесторів, покупців продукції, банків тощо).

Платоспроможність підприємства полягає у його готовності негайно погасити короткотермінову заборгованість власними коштами. Основними ознаками платоспроможності є: наявність у достатньому обсязі коштів на поточних рахунках; відсутність простроченої кредиторської заборгованості [7]. Регулювання платоспроможністю складається з аналізу та управління руху грошових потоків, тобто передбачає цілеспрямований вплив на процеси обертання грошових коштів, а отже, і їх витрачання та перерозподіл [8].

Важливою функцією управління платоспроможністю є оцінювання, методи проведення якого залежать від цілей застосування його результатів.

Аналіз платоспроможності грунтується на використанні системи показників. Вирізняються загальні два підходи щодо визначення платоспроможності підприємства: статистичний та динамічний (рис. 1).

За статистичним підходом, для діагностики платоспроможності підприємства використовується як кількісна, так і якісна оцінка. Кількісна оцінка передбачає використання системи фінансових коефіцієнтів, які дозволяють зіставити вартість поточних активів, що мають різний ступінь ліквідності із сумою поточних зобов'язань.

У кількісній оцінці платоспроможності підприємства крім відносних показників використовують також і абсолютні. Одним із основних абсолютних показників є власні оборотні кошти, який характеризує ту частину власного капіталу, яка є джерелом покриття його поточних активів. Даний показник залежить від структури активів та пасивів, і розраховується як різниця між власним капіталом, необоротними активами та поточними зобов'язаннями підприємства [10]. Проводячи якісну оцінку платоспроможності підприємства, використовують метод групування балансових даних, що передбачає проведення оцінки стану платоспроможності на основі розробки "балансу ліквідності" [11]. Аналіз ліквідності балансу здійснюється шляхом порівняння активів, розташованих у порядку зниження їх ліквідності, із зобов'язаннями по пасиву, по зростанню термінів їх погашення.

Серед показників, які характеризують платоспроможність підприємства в динаміці можна виокремити синхронність надходження та витрат грошових потоків

і обсяг сальдового грошового потоку. Синхронність надходження та витрат грошових потоків характеризує надходження та витрачання грошових потоків на підприємстві у часі. Для нормального розподілу у часі та узгодженості грошових потоків, що значним чином визначає стан фінансової рівноваги підприємства, даний показник має наближатися до нуля [12].

Простим і надійним інструментом, що дозволяє управляти платоспроможністю вважають складання матричного балансу. Від традиційного бухгалтерського балансу матричний відрізняється формою подання. У графах таблиці розташовуються статті пасиву (у порядку зменшення терміновості), у рядках — статті активу (від найбільш до найменш ліквідних). Така форма балансу дозволяє зрозуміти, за рахунок яких пасивів формується кожна стаття активів, чи достатньо власних джерел фінансування, оборотних коштів і чи є якінебудь негативні зміни за минулий звітний період [13]. Для складання матричного балансу потрібно зіставити статті активу і пасиву. Власний капітал як довгострокове джерело фінансування забезпечує наявність необоротних активів (основні засоби, нематеріальні активи та довгострокові фінансові вкладення), а також частини оборотних активів. Короткострокові джерела фінансування (позики і кредити, кредиторська заборгованість) повинні бути забезпечені ліквідними активами [14]. Останнє співвідношення дозволяє визначити поточну платоспроможність підприємства, інформація за якою є важлива для прийняття рішень про покупку основних засобів за рахунок довгострокових кредитів.

Рис. 1. Елементи системи показників платоспроможності підприємства

Джерело: розроблено на основі [9].

Динамічний матричний баланс — та ж матриця, відмінність якої полягає в тому, що в осередках замість значень за статтями вказується їх зміна за звітний період. [14]. Динамічний матричний баланс надає можливість визначити слабкі місця для більш глибокого вивчення та дозволяє зробити висновки про структурні зміни активів і пасивів.

О.Ф. Виноходова, І.Н. Марченкова [15] пропонують здійснювати оцінювання платоспроможності підприємства у розрізі виділених зон (табл. 1).

Л. О. Баєв, Н. В. Правдіна пропонують використання систему показників платоспроможності, в основу якої лягло поняття "ефективної платоспроможності", що являє собою здатність розплачуватися за зобов'язаннями без втрати наявного рівня розвитку підприємства.

За традиційного підходу до оцінки платоспроможності ставиться питання про здатність підприємства погасити власні поточні зобов'язання за всяку ціну, і навіть ціною повної ліквідації оборотних активів. Науковці [16] ж пропонують оцінювати можливість розплачуватися за зобов'язаннями підприємства без втрати наявного рівня економічного розвитку, що значно конструктивніше з управлінських позицій. Це відповідає стратегічній установці на розвиток підприємства і забезпечення його економічної безпеки. Оскільки розплачуватись за своїми зобов'язаннями за рахунок новоствореної вартості можливо в тому випадку, якщо підприємство в повному обсязі зберігає необхідні для свого функціонування активи. Пропонується використовувати два показники для узагальнюючої оцінки ефективної платоспроможності: показники повної та поточної ефективної платоспроможності.

Сутність другого показника — поточної ефективної платоспроможності (ТЕП) — полягає в можливості підприємства оплачувати свої регулярні поточні зобов'язання за рахунок напрацьованих за відповідний період платіжних засобів.

З позицій ефективної платоспроможності такий показник може бути отриманий через зіставлення приросту потокового сальдо і обов'язкових відсоткових виплат за розглянутий період:

$$ТЕП = (В - \Delta ДЗ) - (С/С+А+НР + НВ - \Delta КЗ) - ПВ.$$

До переваг даного підходу оцінювання платоспроможності можна віднести те, що запропоновані оцінки визначаються через економічні змінні, які формують реальну потокову платоспроможність і дозволяють

Таблиця 1. Зони платоспроможності підприємства

Зона платоспроможності	Характеристика/умова зони платоспроможності	Визначення показника платоспроможності	Нормативне значення результативного показника платоспроможності
1	2	3	4
абсолютної	Якщо підприємство володіє достатньою кількістю коштів для покриття поточних зобов'язань за рахунок поточної діяльності або за рахунок частини активів без порушення безперебійної роботи підприємства, то даний господарюючий суб'єкт абсолютно платоспроможний	відношення суми середньомісячного доходу і грошових коштів на розрахункових рахунках до величини поточних зобов'язань	> 1
поточної	Якщо суми доходів і грошових коштів недостатньо для покриття поточних зобов'язань, то необхідно перейти до детальної оцінки мобільних коштів підприємства, серед яких насамперед дебіторська заборгованість, термін оплати за якої очікується протягом 12 місяців і короткострокові фінансові вкладення являє собою «відкладену» виручку	відношення суми середньомісячного доходу, грошових коштів, дебіторської заборгованості, термін оплати за якої очікується протягом 12 місяців і короткострокових фінансових вкладень до величини поточних зобов'язань	> 1
критичної	Далі оцінюючи наявність мобільних засобів підприємства очевидно, що значну питому вагу в їх величині займають запаси, більша частина яких (вся величина, якщо вона оптимальна) не може бути прийнята в розрахунок на наступному етапі оцінки платоспроможності, так як це порушить безперебійну роботу підприємства	відношення різниці між сумою середньомісячного доходу і величиною поточних активів за мінусом величини запасів, необхідних для безперебійної роботи підприємства до величини поточних зобов'язань	1
неплатоспроможності	Якщо при розрахунку показника критичної платоспроможності його величина менше одиниці, то це свідчить про нестачу середньомісячного доходу і величини «вільних» мобільних активів для покриття поточних зобов'язань і підприємство переходить в розряд неплатоспроможних	відношення різниці між сумою середньомісячного доходу і величиною поточних активів за мінусом величини запасів, необхідних для безперебійної роботи підприємств до величини поточних зобов'язань	<1

Джерело: сформовано на основі [15].

адекватно оцінити динаміку та поточний стан підприємства. Крім того, розкриваючи процес формування того чи іншого рівня платоспроможності підприємства, показники ефективної платоспроможності розкривають і механізм управлінського впливу на можливість підприємства відповідати за своїми зобов'язаннями [16].

Отже, ефективне управління платоспроможністю підприємства сприяє забезпеченню вищого рівня економічної безпеки. Тому підприємствам необхідно обирати актуальні, своєчасні та найбільш ефективні підходи до управління грошовими коштами, які в перспективі забезпечать платоспроможність та принесуть йому прибутки.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Провідну роль серед функціональних компонент доцільного рівня економічної безпеки відводять саме фінансовій, оскільки фінанси є провідним та невід'ємним елементом кожної економічної системи в ринкових умовах господарювання. Разом з цим життєздатність та стійкість підприємства в розрізі фінансової складової визначається аналізом платоспроможності. Таким чином, у статті розглянуто загальні теоретичні аспекти системи економічної безпеки, висвітлено особливості, узагальнено теоретико-методологічні основи оцінювання платоспроможності підприємства в динамічних економічних умовах. За результатами дослідження встановлено, що вибір методу оцінювання платоспроможності підприємства залежить від мети застосування отриманих результатів (наприклад, для перевиконання інвесторів, кредитного рейтингу, прогнозування ймовірності банкрутства тощо). Тому виникає необхідність у розробці нового підходу до оцінювання платоспроможності підприємства з позиції забезпечення економічної безпеки.

Література:

1. Ортинський В.Л. Економічна безпека підприємств, організацій та установ: навч. посіб. [Електронний ресурс] / В.Л. Ортинський, І.С. Керницький та ін. — К.: Правова єдність, 2009. — 544 с. — Режим доступу: http://westudents.com.ua/knigi/114-ekonomchna-bezpeka-pdprimstv-organzatsy-ta-ustanov-ortinskiy-vl.html

2. Коробчинський О.Л. Методика формування системи економічної безпеки підприємства / О.Л. Коробчинський // Актуальні проблеми економіки. — 2009. — № 4 . — С. 41—45.

3. Шевченко І. Особливості формування економічної безпеки підприємства / І. Шевченко // Наука молода. — 2010. — №10. — С. 178—181.

4. Бланк И.А. Управление финансовой безопасностью предприятия / И.А. Бланк. — К.: Эльга, Ника-Центр, 2004. — 784 с.

5. Селюченко Н.Є. Фінансова складова в системі економічної безпеки підприємства / Н. Є. Селюченко, В.П. Кічор, М.В. Зимин // Управління у сферах фінансів, оподаткування, страхування і кредиту: II Всеукр. наук.-практ. конф., 18—21 листоп. 2009 р. — Л.: Вид-во Нац. ун-ту "Львів. політехніка", 2009. — С. 261—264.

6. Горячева К. С. Фінансова безпека підприємства. Сутність та місце в системі економічної безпеки / К.С. Горячева // Економіст. — 2003. — № 8. — С. 65—67.

7. Горбатенко А.А. Оцінка платоспроможності підприємства в кризових умовах / А.А. Горбатенко // Вісник Української академії Банківської Справи. — 2009. — № 1 (26). — С. 31—40.

8. Кривдюк А. В. Дослідження економічної категорії платоспроможності підприємства / А.В. Кривдюк, С.Є. Яцишина // Економічний простір. — 2008. — № 15. — С.185—190.

9. Хоменко Т.Ю. Система показників оцінки платоспроможності підприємств [Електронний ресурс] / Т.Ю. Хоменко, А.Ю. Погребняк // Актуальні проблеми економіки та управління. — № 8 (121). — 2013. — Режим доступу: http://probl-economy.kpi.ua/node/319

10. Бугріменко Р.М. Обгрунтування критеріїв та системи показників оцінки ефективності політики фінансування обігових активів [Електронний ресурс] / Р.М. Бугріменко, Л.І. Безгінова, Ю.Э. Чирва // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. — 2012. — Вип.1. — С. 200. — Режим доступу: http.www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Es/2012_1/08_1_2.htm

11. Лігоненко Л.О. Управління грошовими коштами торговельного підприємства: навчальний посібник / Л.О. Лігоненко, Г.В. Ковальчук; Мін-во освіти і науки України, Київський держ. торговельно-економ. ун-т. — К.: КДТЕУ, 1998. — 156 с.

12. Вареник В.М. Аналіз управління грошовими потоками в економіці України / В.М. Вареник // Ефективна економіка. — № 2. — 2012.

13. Остаповский М.С. Особенности оценки платежеспособности предприятия в рамках антикризисного управления [Электронный ресурс] / М.С. Остаповский, Е.А. Никонова // Вестник ОГУ. — 2012. — № 13 (149). — Режим доступа: http://cyberleninka.ru/article/n/osobennosti-otsenki-platezhesposobnosti-predpriyatiya-v-ramkah-antikrizisnogo-upravleniya

14. Абрютина М.С. Оценка финансовой устойчивости и платежеспособности российских компаний / М.С. Абрютина // Финансовый менеджмент. — 2010. — № 6. — С. 28—34.

15. Виноходова А.Ф. Методика оценки платежеспособности предприятия [Электронный ресурс] / А.Ф. Виноходова, И.Н. Марченкова // Фундаментальные исследования. — 2009. — №1. — Режим доступа: http://cyberleninka.ru/article/n/metodika-otsenki-platezhesposobnosti-predpriyatiya

16. Баев Л.А. Управление платежеспособностью промышленного предприятия [Электронный ресурс] / Л.А. Баев, Н.В. Правдина // Вестник ЮУрГУ. Серия: Экономика и менеджмен. — 2008. — №14 (114). — Режим доступа: http://cyberleninka.ru/article/n/upravlenie-platezhesposobnostyu-promyshlennogo-predpriyatiya

References:

1. Ortyns'kyj, V. L. and Kernyts'kyj, I. S. (2009), "Economic security companies, organizations and institutions", Pravova iednist', [Online], available at: http://westudents.com.ua/knigi/114-ekonomchna-bezpeka-pdprimstv-organzatsy-ta-ustanov-ortinskiy-vl.html (Accessed 15 December 2014).

2. Korobchyns'kyj, O. L. (2009), "Method of forming a system of economic security", Actual problems of economics, vol. 4, pp. 41—45.

3. Shevchenko, I. (2010), "Features of formation of economic security", Nauka moloda, vol. 10, pp. 178—181.

4. Blank, I. A. (2004), Upravlenie finansovoj bezopasnost'ju predprijatija [Financial management enterprise security], Jel'ga, Nika-Centr, Kyiv, Ukraine.

5. Seliuchenko, N. Ye. Kichor, V. P. and Zymyn, M. V. (2009), "The financial component of the system of economic security", Zbirka dopovidej na vseukrains'kij naukovo-praktychnij konferentsii [Conference Proceedings of the National Scientific Conference], Upravlinnia u sferakh finansiv, opodatkuvannia, strakhuvannia i kredytu [Office of the fields of finance, taxation, insurance and credit] National University Lviv Polytechnic, Lviv, Ukraine, pp. 261—264.

6. Horiacheva, K. S. (2003), "Financial security company. Purpose and place in the economic security", Ekonomist, vol. 8, pp. 65—67.

7. Horbatenko, A. A. (2009), "Evaluation of solvency in crisis", Visnyk Ukrains'koi akademii Bankivs'koi Spravy, vol. 1 (26), pp. 31—40.

8. Kryvdiuk, A. V. and Yatsyshyna, S. Ye. (2008), "The study of economic solvency category", Economic scope, vol. 15, pp. 185—190.

9. Khomenko, T. Yu. and Pohrebniak, A. Yu. (2013), "The system of indicators to measure the solvency of", Aktual'ni problemy ekonomiky ta upravlinnia, [Online], available at: http://probl-economy.kpi.ua/node/319 (Accessed 15 December 2014).

10. Buhrimenko, R. M. Bezghinova, L. I. and Chyrva, Yu. E. (2012), "Justification criteria and scorecard for evaluating the effectiveness of current asset financing policy", Ekonomichna stratehiia i perspektyvy rozvytku sfery torhivli ta posluh, [Online], available at: http.www.-nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Es/2012_1/08_1_-2.htm (Accessed 15 December 2014).

11. Lihonenko, L. O. and Koval'chuk, H. V. (1998), Upravlinnia hroshovymy koshtamy torhovel'noho pidpryiemstva [Cash management of commercial enterprise], KDTEU, Kyiv, Ukraine.

12. Varenyk, V. M. (2012), "Analysis of cash flows in the economy of Ukraine", Efektyvna ekonomika, vol. 2.

13. Ostapovskij, M. S. and Nikonova, E. A. (2012), "Features of the company's solvency assessment as part of crisis management", Vestnik OGU, [Online], available at: http://cyberleninka.ru/article/n/osobennosti-otsenki-platezhesposobnosti-predpriyatiya-v-ramkah-antikrizisnogo-upravleniya (Accessed 16 December 2014).

14. Abrjutina, M. S. (2010), "Assessment of financial stability and solvency of Russian companies", Finansovyj menedzhment, vol. 6, pp. 28—34.

15. Vinohodova, A. F. and Marchenkova, I. N. (2009), "Methods of assessing the solvency of the enterprise", Fundamental'nye issledovanija, [Online], available at: http://cyberleninka.ru/article/n/metodika-otsenki-platezhesposobnosti-predpriyatiya (Accessed 17 December 2014).

16. Baev, L. A. and Pravdina, N. V. (2008), "Managing solvency of an industrial enterprise", Vestnik JuUrGU. Serija: Jekonomika i menedzhmen, [Online], available at: http://cyberleninka.ru/article/n/upravlenie-platezhesposobnostyu-promyshlennogo-predpriyatiya (Accessed 17 December 2014).

Стаття надійшла до редакції 05.12.2014 р.